

Інформація стосовно свідоцтва про народження та батьківських прав у німецькому законодавстві
§§ 31-36 Положення про цивільний стан (PStV)
§§ 1626, 1626 a-d та 1671, 1678 Цивільного кодексу Німеччини (BGB)

Станом на: Лютий 2023

1. Реєстрація народження дитини та видача свідоцтва про народження.

При реєстрації народження дитини РАГС повинен вимагати пред'явлення наступних документів:

1. У випадку, коли батьки перебувають у шлюбі, свідоцтво про шлюб або засвідчена копія витягу із Реєстру про одруження, а також свідоцтва про народження батьків, якщо у витязі із Реєстру про одруження не вказуються реєстраційні дані про народження батьків.
2. Якщо батьки не перебувають у шлюбі, то свідоцтво про народження матері та батька. Якщо батьківство вже визнано, то заяви про визнання батьківства та, якщо є, заява про батьківські права.
3. Посвідчення особи, паспорт або інший визнаний документ, що замінює паспорт, батьків.
4. У разі усної реєстрації – довідка про народження, видана лікарем, акушеркою, або пологовою сестрою, оскільки вони були присутні при пологах.

Свідоцтво про шлюб, яке вимагається у першому пункті, також необхідно надати, якщо шлюб розірвано. РАГС може вимагати додаткові документи, якщо це потрібно для підтвердження інформації.

2. Свідоцтво про народження: внесення даних про батька.

У разі народження дітей у шлюбі батьком вказується чоловік. Визнання батьківство для цього не потрібне. У випадку дітей, які народжені поза шлюбом, дані про батька вносяться лише тоді, якщо він фактично визнав своє батьківство або батьківство встановлено судом.

Визнання батьківства повинно бути офіційно засвідченим (у нотаріуса або у Відомстві у справах молоді). Мати повинна дати згоду на визнання батьківства. Вона також може відмовити у наданні згоди на визнання батьківства. Тоді свідоцтво про народження буде видано без зазначення імені батька. Те ж саме стосується випадків, коли батько не визнає батьківство. Тоді може бути проведено встановлення батьківства (тест на батьківство). При потребі це можна зробити у судовому порядку. Якщо можливо мати не знає, хто батько, чи не хоче називати його ім'я, то у цьому випадку також не вказується батько. Проте кожна дитина має право знати, хто її батьки. З цієї причини Відомство у справах молоді може подати до сімейного суду заяву про встановлення батьківства.

3. Підстави для володіння спільними батьківськими правами

Згідно з німецьким правом спільні батьківські права можуть існувати як за законом, так і на підставі відповідних заяв батьків дитини або судових рішень.

Якщо на момент народження дитини батьки перебувають у шлюбі між собою, то вони спільно володіють батьківськими правами за законом.

Якщо батьки не перебувають у шлюбі між собою, то вони не володіють спільними батьківськими правами, **навіть якщо обоє зазначені батьками у свідоцтві про народження дитини.**

Батьки спільно володіють батьківськими правами лише тоді,

- якщо вони подають заяву на спільне володіння батьківськими правами

(заява про батьківські права)

- якщо вони одружуються
- якщо сімейний суд ухвалив рішення стосовно спільних батьківських прав.

Заява про батьківські права, яка складена за певної умови або з обмеженням часу, є недійсною. Заяву про батьківські права можна подати до народження дитини. Заява про батьківські права повинна бути засвідчена нотаріально з правовим роз'ясненням.

4. Самостійне володіння батьківськими правами матір'ю або батьком.

Якщо заяву про батьківські права не подано і батьки не одружилися між собою, то лише мати володіє батьківськими правами. Мати, яка не одружена з батьком дитини, може підтвердити своє самостійне володіння батьківськими правами, надавши довідку про те, що вона не подавала жодних заяв про батьківські права. Таку довідку («негативний сертифікат») вона отримує у Відомстві у справах молоді за місцем проживання. Якщо вона живе за кордоном, то закон не передбачає отримання такої довідки. Передача самостійних батьківських прав від матері до батька без участі суду виключена.

Якщо обидва батьки єдині в тому, щоб після їхнього розлучення батько дитини в майбутньому самостійно володів батьківськими правами, то таку заяву має задовільнити сімейний суд, якщо передача батьківських прав не суперечить найкращим інтересам дитини або якщо дитина досягла 14-річного віку і не проти цієї передачі. Крім того батькові можуть передати батьківські права або передати їх частково, навіть якщо мати не дає на це згоду, якщо про спільні батьківські права не може бути і мови, і якщо слід очікувати, що передача батьківських прав батькові найкраще відповідає інтересам дитини.

Так само батько може самостійно володіти батьківськими правами у випадках, коли батьківські права у матері, яка самостійно ними володіє, призупинено, а також у випадках, коли мати, яка самостійно володіє батьківськими правами, помирає або її позбавляють батьківських прав.

5. Припинення володіння спільними батьківськими правами

На випадок, коли батьки живуть порізно або розлучаються, існує єдине положення стосовно припинення володіння спільними батьківськими правами, яке не залежить від того, одружені батьки чи ні. В обох випадках життя батьків порізно та розлучення спочатку не мають жодного впливу на батьківські права.

Рішення суду про батьківські права має місце лише тоді, якщо один із батьків подає заяву на самостійне володіння батьківськими правами відповідно до § 1671 Цивільного кодексу Німеччини (BGB) або якщо необхідні судові заходи через загрозу благополуччю дитини. Заява одного із батьків на самостійне володіння батьківськими правами задовольняється, якщо очікується, що припинення володіння спільними батьківськими правами і передача батьківських прав тому із батьків, який подав заяву, найкраще відповідає інтересам дитини.

Для покращення практичності спільного володіння батьківськими правами після проживання батьків порізно або після розлучення той із батьків, біля якого проживає дитина, має право самостійно приймати рішення з усіх питань повсякденного життя (§ 1687 BGB). Рішення у повсякденних справах, як правило, приймаються часто і не мають впливу на розвиток дитини, який важко змінити. Повноваження щодо самостійного прийняття рішення означає, що той із батьків, з ким дитина переважно проживає, не повинен шукати порозуміння з другим із батьків щодо нагальних питань повсякденного

життя. І навпаки той із батьків, біля якого дитина перебуває на вихідних або під час канікул, має обмежені повноваження стосовно питань фактичного догляду за дитиною.

Дійсно спільна компетенція розлучених батьків існує лише у питаннях, вирішення яких має важливе значення для дитини. До таких питань належить також заява на виготовлення дитячого закордонного паспорта/закордонного паспорта.

Якщо спільне володіння батьківськими правами існувало на підставі заяви про батьківські права, то якщо батьківські права того з батьків, хто ними володів, призупинені, або той із батьків, що володів батьківськими правами, помирає, або він позбавляється батьківських прав, то самостійне володіння батьківськими правами переходить другому із батьків за законом (§§ 1678 п. 1, 1680 п.1 та 3 BGB).

Всі дані у цій Пам'ятці базуються на знаннях та оцінках Посольства на момент складання тексту. Незалежно від ретельної перевірки інформації, її повнота і вірність, яка, зокрема, за цей час могла зазнати змін, не гарантуються.